

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 588/2025-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-12Cpr/2/2017, postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 15CoPr/3/2021 a sp. zn. 15CoPr/5/2024 a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5CdoPr/7/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 7. októbra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom všeobecných súdov v konaniach označených v záhlaví uznesenia. Zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B3-12Cpr/2/2017 konal bez zbytočných prietahov, a priznal jej primerané finančné zadosťučinenie spolu 29 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a vlastnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že Okresnému súdu Bratislava III bola 12. januára 2017 doručená antidiskriminačná žaloba sťažovateľky a ten o nej rozhodol rozsudkom sp. zn. 12Cpr/2/2017 z 26. augusta 2020, ktorým žalobu v časti zamietol (výrok I), v časti zastavil (výrok II, právoplatný 30. októbra 2020), žalovanému uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľke úroky z omeškania (výrok III, právoplatný 30. októbra 2020) a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania (výrok IV).

Proti výrokom I a IV rozsudku okresného súdu sa sťažovateľka odvolala. Krajský súd rozsudkom č. k. 15CoPr/3/2021-854 z 23. februára 2022 (právoplatným 2. júna 2022) odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu vo výrokoch I a IV potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Sťažovateľka podala 15. júna 2022 proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5CdoPr/7/2023 z 29. februára 2024 tak, že dovolanie proti rozsudku krajského súdu, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu z 26. augusta 2020 vo výroku o zamietnutí žaloby a vo výroku o trovách konania, zamietol a zrušil rozsudok krajského súdu vo výroku o trovách odvolacieho konania a vec v tomto rozsahu vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Dňa 11. apríla 2024 sťažovateľka podala návrh na doplnenie rozsudku dovolacieho súdu o výrok o náhrade trov dovolacieho konania.

3. Po vrátení spisového materiálu 18. apríla 2024 odvolaciemu súdu tento rozhodol o náhrade trov konania opakovane uznesením č. k. 15CoPr/5/2024-954 z 30. septembra 2024 tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov tohto a predchádzajúceho odvolacieho konania v rozsahu 100 % (I) a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania (II). Uznesenie bolo právnenému zástupcovi sťažovateľky doručené 27. decembra 2024.

4. Dňa 20. februára 2025 sťažovateľka podala opäť dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu z 30. septembra 2024, čo sa týka náhrady trov odvolacieho a dovolacieho konania.

5. Sťažovateľke bolo 3. marca 2025 doručené uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5CoPr/7/2023 z 25. apríla 2024, v ktorom rozhodol, že návrh na vydanie doplnujúceho rozsudku zamietla.

6. Ústavný súd zistil, že celý spisový materiál bol mestským súdom 15. apríla 2025 zaslaný najvyššiemu súdu.

7. Skoršou ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému 4. marca 2025 sa sťažovateľka domáhala vyslovenia porušenia identických práv postupom identických všeobecných súdov v identických konaniach. Uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 364/2025-21 z 11. júna 2025 bola jej ústavná sťažnosť odmietnutá z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 30. júna 2025.

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka namieta, že ani po viac ako 8 rokoch a 8 mesiacoch od podania žaloby nie je namietané konanie ukončené vo všetkých jeho častiach, keďže ešte nebolo rozhodnuté o nároku na náhradu trov konania a výške náhrady trov konania.

9. Ústavný súd odmietol jej skoršiu ústavnú sťažnosť s odôvodnením, že sa týka „len rozhodovania o trovách konania“. Avšak Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) dlhodobo judikuje, že pri posudzovaní „dĺžky konania“ treba zohľadňovať konanie ako celok, nielen vybranú časť (Frydlender v. France, § 43). Aj rozhodovanie o trovách je súčasťou meritórneho konania, pretože až právoplatné rozhodnutie o trovách konania uzatvára celý spor (por. Skibińscy v. Poland, č. 52589/99). Ústavný súd tým, že odfiltroval túto časť konania, „odstrihol“ niekoľko rokov z prieťahov, čím sa umelo znížila celková dĺžka konania.

10. V spore, ako je vec sťažovateľky (žaloba o náhradu škody a diskrimináciu), môžu trovy právneho zastúpenia predstavovať desaťtisíce eur, čo zásadne ovplyvňuje ekonomickú situáciu

účastníka. Táto neistota trvá až do momentu, kým súd nevydá rozhodnutie o výške náhrady trov konania a toto rozhodnutie nenadobudne právoplatnosť. Napriek tomu dodnes nebolo právoplatne rozhodnuté o náhrade trov konania, čo znamená, že sťažovateľka nevie, či jej vznikne povinnosť zaplatiť vysoké náklady protistrany alebo, naopak, získa náhradu vlastných trov. Táto právna neistota ju paralyzuje pri hospodárení a podnikaní, pretože nevie, aká finančná povinnosť ju čaká.

11. Mestský súd dosiaľ nerozhodol o výške náhrady trov konania, a to napriek tomu, že v minulosti v rámci prvého dovolacieho konania mal dostatok priestoru na rozhodnutie, resp. v rámci druhého dovolacieho konania nerozhodol o výške náhrady trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Predmetom preskúmania v konaní o ústavnej sťažnosti je opakované tvrdenie sťažovateľky o porušení jej označených práv prietahovým postupom všeobecných súdov v označených konaniach.

13. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 186/2010, I. ÚS 7/2023) a namietané porušenie označených práv sťažovateľky možno posudzovať spoločne. To isté platí aj vo vzťahu k čl. 47 charty (III. ÚS 599/2021).

14. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Z relevantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011). Dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj absencia zistenia možnosti vysloviť porušenie označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06).

15. Pri hodnotení toho, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ESLP posudzuje dĺžku konania ako celok bez ohľadu na jednotlivé fázy konania (pozri napr. rozsudky ESLP vo veciach Bublákova proti Slovenskej republike z 15. 2. 2011, Čičmanec proti Slovenskej republike z 28. 6. 2016). Treba však podotknúť, že ESLP vo svojom rozhodovaní koná proti Slovenskej republike ako porušovateľovi práv a z toho dôvodu posudzovaná dĺžka konania ako celok je relevantná. Pri posudzovaní veci ústavným súdom v konaní podľa čl. 127 ústavy ústavný súd koná proti konkrétnemu porušovateľovi práv sťažovateľa v čase podania ústavnej sťažnosti. Ak sťažovateľom označený porušovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti vo veci sťažovateľa už rozhodol, nemohol byť v čase podania sťažnosti porušovateľom práv

sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov za predpokladu, že sa mu vec súdom vyššej inštancie nevrátila na ďalšie konanie (IV. ÚS 517/2021, I. ÚS 208/2023, I. ÚS 234/2023).

16. Podľa uvedených kritérií postupoval ústavný súd pri posudzovaní predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľky (bod 7).

17. Podľa zistení ústavného súdu v čase podania aktuálnej ústavnej sťažnosti sťažovateľky od právoplatnosti predošlého uznesenia ústavného súdu (30. jún 2025) uplynuli tri mesiace a vec sťažovateľky sa od 15. apríla 2025 nachádza na dovolacom súde (kde sa nachádzala aj v čase rozhodovania o skôr podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľky).

18. Už vo svojom skoršom rozhodnutí vo veci sťažovateľky (č. k. II. ÚS 364/2025-21 z 11. júna 2025) ústavný súd poukázal na potrebu materiálneho prístupu k námietkam týkajúcim sa zbytočných prietahov, z ktorého vyplýva, že nie každý zistený prietah vedie automaticky k záveru o porušení označených práv. Rozhodujúce je v tomto smere posúdiť všetky okolnosti danej veci pre spoľahlivý záver o možnom porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 ods. 2 charty.

19. Aj pri akceptácii argumentácie sťažovateľky týkajúcej sa celkovej dĺžky konania do jeho právoplatného skončenia (čím je odstránená právna neistota sťažovateľky bez ohľadu na jeho skorší priebeh na súdoch rôznej inštancie), a to aj vo vzťahu k vyčísleniu náhrady trov už právoplatne skončeného konania vo veci samej, ústavný súd zohľadnil, že v čase podania ústavnej sťažnosti už bola miera právnej neistoty sťažovateľky značne eliminovaná, a to tým, že vo veci samej bolo právoplatne rozhodnuté (žaloba sťažovateľky bola zamietnutá) s tým, že právoplatne bolo rozhodnuté aj o náhrade trov právoplatne skončeného konania ako celku (vo všetkých inštanciách). V čase podania aktuálnej ústavnej sťažnosti teda sťažovateľka bola v stave právnej neistoty, len čo sa týka výšky náhrady trov odvolacieho konania (odsek 3 tohto odôvodnenia), ktoré má zaplatiť svojej protistrane.

20. V ďalšom platí, že pokiaľ sťažovateľka mestskému súdu vyčíta, že v priebehu konania na dovolacom súde z jeho strany nedošlo k vyčísleniu náhrady trov odvolacieho konania, hoci rozsudok krajského súdu bol v tom čase právoplatný, je primárne úlohou všeobecného súdu, aby zväzil ním prejednávanú vec z hľadísk rýchlosti a hospodárnosti konania a aby následne zvolil vhodný postup. Doterajšie nerozhodnutie o výške trov konania je determinované zvoleným postupom mestského súdu, ale aj správaním sťažovateľky. Súd nerozhodol bezprostredne po právoplatnosti rozsudku o výške trov konania, ale po podaní dovolania uprednostnil „praktické“ hľadisko (hospodárnosť konania), odsúvajúc rozhodnutie o výške trov konania do rozhodnutia o dovolaní, keďže dovolaniami bol (opakovane) napadnutý výrok týkajúci sa náhrady trov odvolacieho konania, resp. naposledy aj dovolacieho konania. Napokon v dôsledku zistenia čiastočnej dôvodnosti podaného (prvého) dovolania sťažovateľky aj došlo k zrušeniu rozsudku krajského súdu v časti výroku o nároku na náhradu trov odvolacieho konania, čo len osvedčuje správnosť a hospodárnosť postupu prvoinštančného súdu.

21. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na argumentačné protirečenie sťažovateľky, keďže tá sa podanou ústavnou sťažnosťou domáha rýchleho rozhodnutia o výške náhrady trov, ktoré je podľa aktuálne právoplatného stavu povinná nahradiť žalovanému v plnom rozsahu (trovy odvolacieho konania), avšak na druhej strane sa súčasne podaným dovolaním domáha zvrátenia

tejto svojej povinnosti. Vychádzajúc z uvedeného, je v najlepšom záujme sťažovateľky vyčkať na ich vyčíslenie mestským súdom po rozhodnutí dovolacieho súdu, a to v závislosti od jeho rozhodnutia. Inými slovami, sťažovateľka sa domáha vyčíslenia svojej povinnosti hradiť trovy, zároveň však mieni túto povinnosť eliminovať prostredníctvom ňou podaného dovolania. Pokiaľ teda o výške náhrady trov konania dosiaľ nebolo rozhodnuté, nie je táto okolnosť materiálne v neprospech sťažovateľky (práve naopak).

22. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľka podaním ústavnej sťažnosti nekonala v snahe svoje právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, resp. právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ochrániť, ale jej postup nasvedčuje využitiu celkovej dĺžky napadnutého konania mestského súdu (pôvodne okresného súdu), krajského súdu a najvyššieho súdu v záujme dosiahnuť priznanie čo najvyššej materiálnej kompenzácie. Materiálna kompenzácia porušeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je len sekundárnym, nie primárnym dôsledkom jeho porušenia a jej priznanie je viazané navyše na vyslovenie jeho porušenia za súčasného skutkového zistenia o pretrvávajúcom stave právnej neistoty v dôsledku neskončeného sporu (IV. ÚS 617/2021).

23. Zo samotnej ústavnej sťažnosti síce nevyplýva, že by sťažovateľka namietala dĺžku aktuálne vedeného dovolacieho konania (ani neuvádza jeho aktuálnu spisovú značku) a aj v petite ústavnej sťažnosti najvyšší súd ako porušovateľa svojich práv označuje spisovou značkou dovolacieho konania, ktoré už bolo skončené (5CdoPr/7/2023). Najvyšší súd namieta v kontexte posudzovania celej dĺžky konania, čo je aktuálne len vo vzťahu k naostatok označenému, teda prvému dovolaciemu konaniu, pretože v tomto prípade kasačným rozhodnutím dovolacieho súdu došlo k opätovnému procesnému návratu do stavu konania ako právoplatne neskončeného.

24. V tejto súvislosti ústavný súd nad rámec uvedeného podotýka, že dĺžka nového, aktuálne prebiehajúceho dovolacieho konania (6 mesiacov od predloženia veci dovolaciemu súdu) neprekračuje v danom kontexte rámec ústavnej akceptovateľnosti.

25. Sumarizujúc už uvedené skutočnosti, ústavný súd konštatuje, že v prejednávanej veci ide o prípad unáhlene opakovaného podania ústavnej sťažnosti. Uvedené platí aj pri už uvedenom posúdení ústavnej sťažnosti bez ohľadu na skorší inštančný priebeh celého konania, keď je aktuálne toto konanie právoplatne neskončené len vo vzťahu k výške náhrady trov odvolacieho konania (ktoré má hradiť sťažovateľka).

26. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

27. Ústavný súd zároveň opätovne pripomína, že prípadná následná nečinnosť všeobecných súdov alebo ich prípadná následná neefektívna, resp. nesústredená činnosť by mohla založiť inú kvalitu posudzovania zbytočných prieťahov, čo by mohlo mať za následok vyslovenie porušenia práv sťažovateľky ústavným súdom. V takom prípade by toto rozhodnutie nebolo prekážkou prípustnosti opätovného konania pred ústavným súdom a rozhodovania vo veci samej, čo však neplatí pre alternatívu unáhlene opakovaného podania ústavnej sťažnosti, ako to bolo v danom prípade.

28. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2025

Ladislav Dudíťš
predseda senátu